

SVENLJUNGA
KOMMUN

modell

plan

internkontrollplan 2017 för barn- och utbildningsnämnden

policy

program

regel

riktlinje

rutin

strategi

taxa

.....
Beslutat av: Barn- och utbildningsnämnden

Beslutandedatum: 2017-05-16 § 33

Ansvarig: Barn- och utbildningschef

Revideras: Årligen

Följas upp: Årligen

Innehållsförteckning

Inledning	3
1. Bakgrund	3
2. Syfte	3
3. Redovisning och metod	3
3.1 Intern kontrollplan	3
3.2 Risk- och väsentlighetsbedömning	4
4. Väsentliga risker	5
4.1 Kompetensförsörjning	5
4.2 Lokalförsörjning för Barn- och utbildningsnämndens verksamheter	5
4.3 Det systematiska kvalitetsarbetet	6
4.4 Det systematiska arbetsmiljöarbetet	6
4.5 Kränkande behandling	6
5. Uppföljning.....	7
6. Fortsatt utveckling av den interna kontrollen	7
7. Förteckning över kontrollområden.....	8

Inledning

1. Bakgrund

Barn- och utbildningsnämnden har tagit fram denna plan för internkontroll för att tydliggöra de verksamheter/områden som riskbedömts och ska kontrolleras med fokus på att utföra de uppdrag nämnden ansvarar för. Internkontrollen utgår från det reglemente för internkontroll som fastställts av Kommunfullmäktige 2010-06-23 § 63.

2. Syfte

Intentionen med en plan för intern kontroll är att säkerställa att nämnden arbetar systematiskt med de frågor som är väsentliga för nämndens verksamhetsområde, att risker för att fel ska uppstå undviks eller minimeras, och att säkerställa att verksamheten bedrivs effektivt. Nämnden har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde. Det innebär att nämnden, med rimlig grad av säkerhet, ska säkerställa att följande uppnås:

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- Tillämpning av lagar, föreskrifter samt av huvudmannen fastställda styrdokument m.m.

Nämnden ska se till att en organisation upprättas för den interna kontrollen och att internkontrollplaner som bygger på risk- och väsentlighetsanalyser tas fram.

Inom nämndens ansvarsområde ansvarar förvaltningschefen för att förslag till konkreta regler och anvisningar utformas för att upprätthålla en god internkontroll. Den interna kontrollen ska vara integrerad i verksamhetens ordinarie processer, och alla förtroendevalda och tjänstemän är på olika sätt involverade i arbetet. Den funktion inom förvaltningen som ansvarar för en viss process, eller för att vissa mål uppnås, ska också göra de risk- och väsentlighetsanalyser som behövs. I de fall det handlar om kommungemensamma processer tas förslag normalt fram av kommunstyrelseförvaltningen.

En tillfredsställande intern kontroll kan beskrivas som en plan för att kontrollera att andra planer som finns för verksamheten fungerar som de ska, eller att upptäcka att planer saknas på områden som är väsentliga. I förlängningen är syftet att säkerställa att kommunens mål nås på ett effektivt sätt samt att lagar, förordningar och fastställda styrdokument följs.

3. Redovisning och metod

3.1 Intern kontrollplan

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för att genomföra risk- och väsentlighetsanalyser för sin verksamhet. Dessa syftar till att identifiera och kartlägga händelser som medför en risk för att nå oönskade verksamhetsmässiga och/eller ekonomiska resultat eller förtroendeskadorna. Riskerna ska värderas utifrån sannolikheten att de inträffar och vilka konsekvenserna blir om de inträffar. En analys av detta ska leda till beslut om hur riskerna och effektivitetsbrister ska hanteras.

3.2 Risk- och väsentlighetsbedömning

Förvaltningen ansvarar för att riskbedömningar- och väsentlighetsanalyser görs. Analys och diskussioner sker vid barn- och utbildningsnämndens kvalitetsdialog under vårterminen. Nämnden fattar därefter beslut om vilka väsentliga risker/områden som ska granskas.

3.2.1 Matris för bedömning av risk av befintliga verksamheter och planer

Risk- och väsentlighetsbedömningen bygger på sannolikheten för att en avvikelse inträffar samt påverkan på verksamheten om avvikelsen inträffar. Både riskbedömningen och väsentlighetsbedömningen görs på en skala 1-4, där 1 står för låg risk/liten väsentlighet.

Sannolikhetsnivåer för fel/avvikelse bedöms enligt följande:

1 = Osannolik:	Risken för att fel/avvikelse ska uppstå är praktiskt taget obefintlig.
2 = Mindre sannolik:	Risken för att fel/avvikelse ska uppstå är mycket liten.
3 = Möjlig:	Det finns risk för att fel/avvikelse kan uppstå.
4 = Sannolik:	Det är mycket troligt att fel/avvikelse uppstår.

Väsentlighet bedöms enligt följande:

1 = Försumbar:	är obetydlig för de olika intressenterna och kommunen
2 = Lindrig:	uppfattas som liten av såväl intressenter som kommunen
3 = Kännbar:	uppfattas som besvärande för intressenter och kommunen
4 = Allvarlig:	är så stora att fel helt enkelt inte får inträffa.

I kolumnen risk/väsentlighet i förteckningen redovisas den samlade bedömningen som en kombination av två siffror.¹

¹ Exempel: 1/2 skulle betyda "Osannolik risk/lindrig effekt", 3/4 "Möjlig risk/allvarlig effekt"

3.2.2 Metod för bedömning av risk, väsentlighet och effektivitet

Eftersom verksamheten har stor bredd med innehåll som rör allt från omsorg och utbildning för barn och unga till myndighetsutövning och ekonomisk planering av betydelse för kommunen, behöver varje ansvarig funktion utarbeta de exakta metoderna för bedömning av risk, väsentlighet och effektivitet. Risk och väsentlighet ska bedömas och kan med fördel sammanfattas enligt vad som sägs under 3.2.1.

Effektivitet har ofta redan egna mått, t ex att ekonomin ska hålla sig till budget, eller att eleverna ska uppnå sina kunskapsmål. Effektiviteten har därför ofta redan beskrivningar i egna dokument, som bokslut, kvalitetsplan eller liknande. De viktigaste områdena kan kommenteras i den årliga uppföljningen av internkontrollplanen, men alla detaljer behöver inte upprepas då blir uppföljningen ohanterlig.

3.2.3 Att finna risker där det idag saknas planer eller systematiskt arbete

Nya risker såväl som nya möjligheter kommer ständigt att dyka upp. I en verksamhet som sysslar med utbildning finns väldigt få statiska situationer. Svaret på detta från förvaltningen, för att hantera förändring, kan vara:

- Aktiv omvärldsbevakning, allmänt vad gäller samhällsutveckling, och specifikt vad gäller utbildningsfrågor
- Deltagande i olika former av nätverk
- Hålla goda förbindelser med myndigheter inom verksamhetsområdet
- Hålla goda och aktiva förbindelser med högskolor och universitet och delta i relevanta projekt
- Se till att förvaltningen har kompetens för att vara systemskapande, inte bara förvaltande. Exempel på detta är att bedriva ett väl fungerande systematiskt kvalitetsarbete eller att arbeta med framåtsyftande ekonomisk planering.

För att ta hand om de erfarenheter som vinnas, behöver förvaltningen internt hålla ett antal möten och diskussionsföreläsningar, för att åstadkomma möten och dialog på många ledder och mellan de många yrkesgrupper som finns inom och utanför förvaltningen. Kontinuerlig dialog mellan politiker och ansvariga tjänstemän (rektorer/förskolechefer) är en viktig del i styrning och kontroll av verksamheten.

4. Väsentliga risker

4.1 Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjningen är en av våra största utmaningar. Bristen på utbildad personal påverkar arbetet med att kvalitetssäkra och utveckla våra verksamheter. Inom förskolan och fritidshemmet sjunker andelen behöriga något från en redan låg nivå och i skolan är andelen behörig personal i stort oförändrad och i nivå med riket.

Rekrytering upptar periodvis en stor del av våra chefers arbetstid och det har varit särskilt svårt att rekrytera pedagoger till de södra kommundelarna. Bristen på utbildade pedagoger i kombination med ålderstrukturen inom förvaltningen gör att vi står inför stora utmaningar när det gäller att rekrytera personal till våra verksamheter. Barn- och utbildningsförvaltningen behöver i rekryteringsarbetet verka för en jämnare könsfördelning.

Uppföljning av personalomsättning sker i den externa kontrollen vid bokslut varför internkontrollen bör inriktas mot uppföljning av den av nämnden fastställda rekryteringsstrategin. (BUN 2016-02-09 § 7)

4.2 Lokalförsörjning för barn- och utbildningsnämndens verksamheter

Under 2015 och 2016 har vi tagit emot ett stort antal nyanlända elever i våra verksamheter. Detta ledde till stora behov av nya lokaler. Inflyttningen till kommunen har minskat men viss inflyttning sker fortfarande och är framförallt koncentrerad till centralorten och de norra kommundelarna som angränsar mot Borås. Stora kullar i åk 1 och blivande förskoleklass har lett till att vi har fullbelagt i fritidshemmen på centralorten. Inflyttande familjer har därför placerats i Sexdrega skola och fritidshem. Till hösten ökar andelen fritidsbarn ytterligare och situationen är kritisk. Bygget av en ny förskola på centralorten har dragit ut på tiden. För närvarande finns ett antal platser i förskolan i Svenljunga centralort men de tillfälliga avdelningar som inrättas måste därför vara kvar. Det innebär även att fritidshem/skola vid Landbo inte kan få tillgång till fler lokaler. Våra nyanlända som undervisas vid mottagningsenheten i nya tillfälliga lokaler måste snarast få en skolplacering i en ordinarie klass med undervisning i samtliga ämnen enligt gällande lagstiftning. För att möjliggöra detta kan Barn- och utbildningsnämnden behöva fler undervisningslokaler. På sikt krävs stora upprustningar av befintliga skollokaler alternativt nybyggnation då flera skolor är gamla och har lokaler som inte är anpassade efter hur undervisning bedrivs idag. Ventilation och tillgänglighetsanpassningar är inte utformat efter nu gällande krav från Boverket. Det finns en uppenbar risk att barn- och utbildningsnämnden inte kan tillgodose plats i fritidshem men även förskola i enlighet med lagstadgade krav.

4.3 Det systematiska kvalitetsarbetet

Den ansträngda situationen under 2016 har gjort att vi fått prioritera organisering och finansiering av verksamheterna. Bl.a. har ansökan om statsbidrag tagit mycket tid i anspråk. Barn- och utbildningsförvaltningen har därmed varit tvugna att prioritera ner uppföljning och utveckling av det systematiska kvalitetsarbetet. Ett väl fungerande systematiskt kvalitetsarbete på samtliga nivåer är en nödvändighet för arbetet med att utveckla våra verksamheter mot en högre måluppfyllelse och för att ta vara på de lokala förutsättningar som kan vara framgångsrika för respektive enhet. Uppföljning från klassrum till huvudman måste fungera för att rätt beslut ska kunna fattas på olika nivåer.

Kontrollen behöver inriktas på hur det systematiska kvalitetsarbetet fungerar på huvudmannanivå och på enhetsnivå.

Exempel på frågeställningar för internkontrollen:

- Har vi fungerande rutiner för uppföljning av elevernas kunskaper?
- Hur tillgodoses elevernas rätt till utbildning?
- Hur är kvaliteten på de åtgärder som sätts in; särskilt stöd och extra anpassningar?
- Hur säkerställer vi att alla elever får den ledning och stimulans de ska ha för sin utveckling?
- Hur säkerställer vi att övergångar mellan skolformer fungerar?
- Hur utvecklar vi undervisningen så den leder till bättre resultat?

4.4 Det systematiska arbetsmiljöarbetet

Arbetsmiljöverket genomförde under 2016 en tillsyn av skolhuvudmannen samt inspektion på fyra av våra grundskolor. Barn- och utbildningsnämnden har antagit rutiner för det systematiska arbetsmiljöarbetet och implementeringen har under hösten 2016 påbörjats i våra verksamheter. Då arbetsmiljön är den enskilt viktigaste faktorn för att behålla och rekrytera personal, bör den interna kontrollen omfatta en uppföljning av implementeringen av de nya rutinerna för det systematiska arbetsmiljöarbetet.

4.5 Kränkande behandling

Barn- och utbildningsnämnden antog 2016-06-14 rutiner för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling inom barnomsorg och skola i Svenljunga kommun. För att försäkra sig om att alla barn och elever har tillgång till en lärmiljö som är fri från trakasserier, diskriminering och kränkande behandling bör interkontrollen för 2017 följa upp efterlevnaden av de av nämnden fastställda rutinerna.

5. Uppföljning

Resultatet av uppföljningen av den interna kontrollplanen ska rapporteras till nämnden vid årets sista möte. Vid upptäckta fel eller brister lämnas förslag på åtgärder för att förbättra processen/rutinen/hanteringen.

Nämnden ska årligen i februari rapportera resultatet av genomförd granskning och eventuella åtgärder för att förbättra den interna kontrollen till kommunfullmäktige.

6. Fortsatt utveckling av den interna kontrollen

Barn- och utbildningsnämndens verksamhet är mycket stor. Den största delen är den direkta verksamheten i förskolor och skolor. Där finns också de största riskerna för att avvikelser uppstår. Konsekvenserna av avvikelser i verksamheterna kan bli allvarliga på den lokala nivån. Därför är det rimligt att den interna kontrollen utvecklas också på varje enhet.

För att det ska vara möjligt och meningsfullt, behöver internkontrollen lokalt integreras nära med den verksamhetsplanering och det systematiska kvalitetsarbete som görs på varje enhet. För att inte belasta enheterna i onödan ska de planer och uppföljningar som görs vara till nytta för verksamheten.

7. Förteckning över kontrollområden

Prioriterat mål/område	Risk/väsentlighet	Ansvar för kontroll	Dokument	Kontrollmetod/uppföljning	Frekvens	Rapporteras till
Kompetensförsörjning	4/3	FC Pers.avd	Rekryteringsstrategi, BUN	Uppföljning och revidering av rekryteringsstrategi i samverkan	Årlig	BUN
Lokalförsörjning	4/3	Lokalförsörjningsstrategi FC	Regler för anskaffning, uthyrning och frånträde av verksamhetslokaler, KF	Samverkan med SVAB vid lokalplanering	2 ggr/år	BUN
Det systematiska kvalitetsarbetet	3/3	Utv.ledare	Plan för systematiskt kvalitetsarbete, BUN	Uppföljning och revidering av plan för systematiskt kvalitetsarbete	Löpande Årlig	BUN
Det systematiska arbetsmiljöarbetet	2/3	FC Pers.avd	Rutin för systematiskt arbetsmiljöarbete, BUN	Uppföljning och revidering av rutin för systematiskt arbetsmiljöarbete Självskattning, systematiskt arbetsmiljöarbete, samverkan	Årligen Årligen	BUN BUN
Kränkande behandling	3/3	FC	Rutin för kränkande behandling, BUN	Uppföljning av rutiner och rapportering till nämnd	2 ggr/år	BUN